

VÄLKOMMEN till Groddammen!

.....GRODSTIGEN.....

För groddjurens bästa

**Vi har grävt en groddamm.
I den trivs fem sorters groddjur.
En del övervintrar i dammen,
men de flesta övervintrar på land.
Alla söker sig hit på våren för att leka.
Grodor och paddor spelar högljutt.
Salamandrarna leker i det tysta
men är desto färggrannare.**

Välkommen att hälsa på!

I hagen här nedanför ligger dammen,
grävd för att groddjuren ska trivas.
En långgrund solsida för grodor och salamandrar
och en djupare del för paddorna.

Svårt för groddjur idag

Det är svårt att vara groda, padda eller salamander.
Många små vattensamlingar har försvunnit i Sverige
när vi människor grävt diken genom åker och skog.
Övergödda vattendrag växer igen
– det gillar inte grodorna.
De lider också av försurning och gifter i vattnet.
Grodor, paddor och salamandrar
får ibland vandra långt till sina lekplatser.
Många blir överkörda när de passerar vägar.

Grodparadis i Tyresta!

Alla groddjur är fridlysta i hela landet.
Vi vill att Tyresta ska vara ett paradis för groddjur.
Därför vårdar vi groddammen och andra vatten.
Vi låter stenrösen och rishögar i skogen
vara kvar – där kan groddjuren övervintra.
Och om grodorna trivs, trivs nog också vi!

*Den större vattensalamandern
leker i groddammen.*

WELCOME TO THE FROG POND

For the good of the amphibians

We have built a frog pond in which amphibians of five different species thrive. Some hibernate in the pond, but most overwinter on land. They all mate in the pond in spring. The chorus of frogs and toads is loud. Newts are silent during mating, but are all the more colourful in appearance.

Amphibian paradise in Tyresta

It's not easy being an amphibian these days, even though they are legally protected in Sweden. We humans have destroyed much of their habitat. So we look after the frog pond and other waters. We also leave heaps of stones and brush in the woods to serve as winter shelter.

Vanlig groda, inte så vanlig som förr i tiden.

Det gör vi i dammen

GRODSTIGEN

Grodor, paddor och salamandrar sover sin vinterdvala i hålrum i marken, i stenrösen, rishögar eller vattensamlingar. På våren samlas de här i dammen för att leka. De parar sig och lägger sin rom i vattnet. Sedan sprider de sig i omgivningen igen.

Spelberoende

Paddor och grodor spelar högljutt i april. Hanarna gör allt för att locka till sig honor. Paddan ropar metalliskt, den vanliga grodan kuttrar, och åkergrodan skäller från vattnet som en liten hund. Den som har manligaste basrösten får para sig mest.

Rommen befruktas

Grod- och paddhonor lägger sin rom i vattnet. Sedan sprutar hanen ut sina spermier över äggen. Kring varje romkorn sväller ett geléhölje. Gelén blir en lins som fångar solljuset så att äggen blir varma och växer snabbt. Grodor lägger stora romklumpar. Paddor lägger långa äggsnören.

Salamanderdans

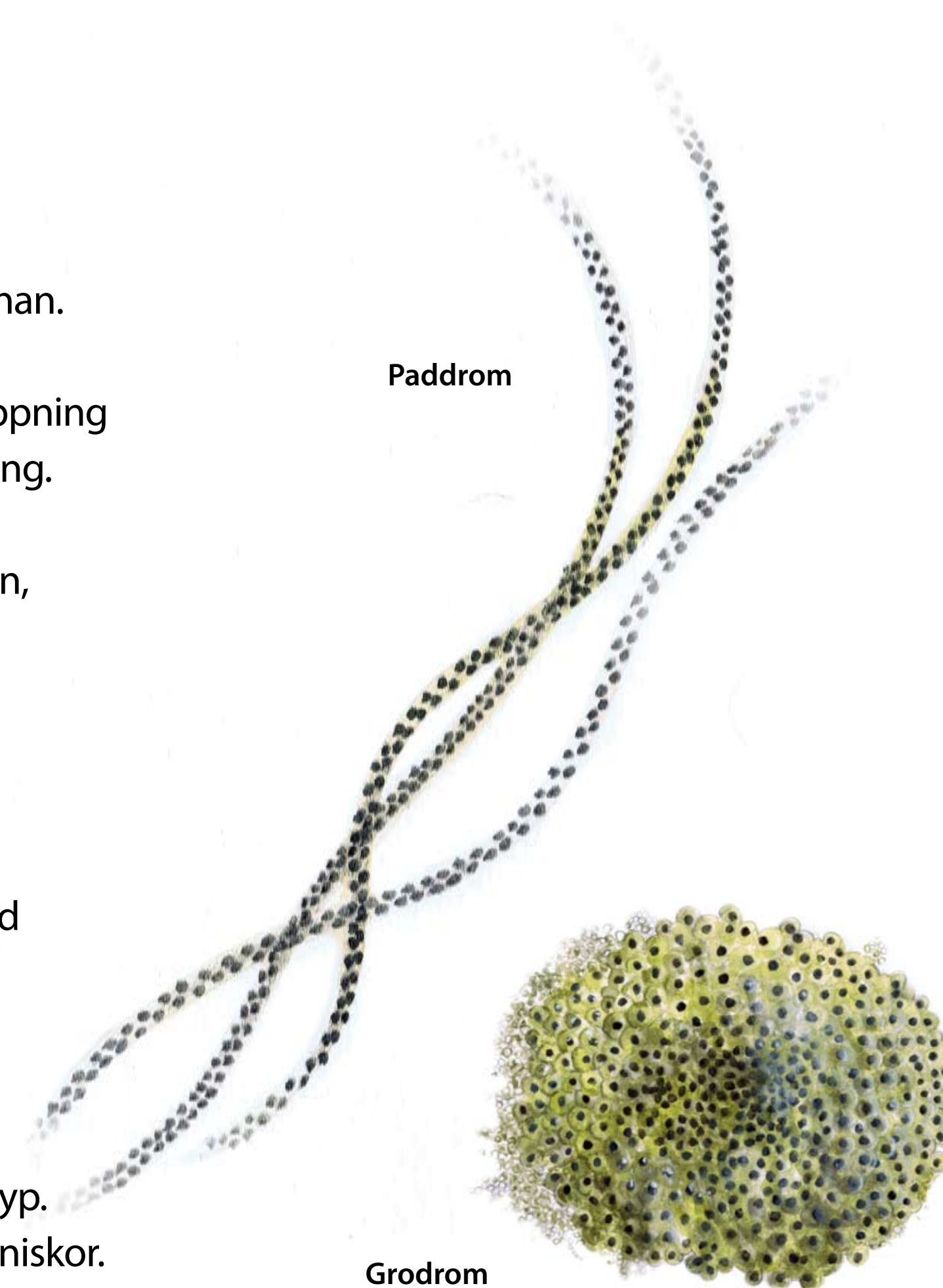
Salamandrar leker annorlunda. Hanen dansar, visar sina granna färger och ger ifrån sig läckra dofter som eggat honan. Sedan lägger han en spermiekapsel, som hon plockar upp genom kloaken, en öppning gemensam för avföring, urin och fortplantning. Där inne i honan sker befruktning av äggen. Honan sätter sedan fast de befruktade äggen, ett och ett på vattenväxter och annat.

Larverna

Först andas groddjurens larver med gälar, senare får de lungor och kan andas luft. När benen växer ut kan de krypa upp på land och bli vuxna.

Grodliv

På sensommaren sprider groddjuren sig i omgivningen och jagar insekter och småkryp. De måste akta sig för tranor, ormar och människor. Att gömma sig när det är ljust är bra försvar. Och paddor har giftig hud och smakar illa.

● Ring grodorna!

Lyssna på hur grodor och paddor spelar. Ring 08-5010 01 69, knappa in nummer 20. Bara samtalsavgift.

POND LIFE

Frogs, toads and newts spend winter hibernating in holes in the ground, in heaps of stones or brush, or under water. In spring they gather at the pond to mate. The females lay their eggs in the water. Then they all return to their nearby habitats.

Mating in spring

Frogs and toads make a lot of noise during the mating season. The males do everything possible to attract females. The toad's call is metallic, the Common Frog croaks softly, and the Moor Frog barks from the water like a little dog. Those with the deepest male voices get to mate the most.

Newt dance

Newts have a different mating ritual. The males dance, display their bright colours and emit scents that excite the females.

The eggs are fertilized

Newt eggs are fertilized inside the female, which then attaches them to water plants. Female frogs and toads lay their eggs in the water. Males then spray their sperm over the eggs. The eggs grow into larvae that breathe through gills; later they develop lungs and can breathe in open air. When they grow legs, they can crawl onto land.

PHONE THE AMPHIBIANS!

Listen to the calls of mating frogs and toads. Call 08 - 5010 01 69, then extension 20. Message in Swedish. Standard call charge.

1. Chorus of toads and frogs
2. Common Frog
3. Moor Frog
4. Common Toad
5. Chorus of toads and frogs

Farlig väg över bilväg. Paddhanen kan rida på en hona flera hundra meter till vatten för att leka.

Grodlek. Den vanliga grodan kuttrar i kör.

En groda kan lägga tusen romkorn. På tre-fyra månader har det blivit små grodor av rommen.

Vi trivs i dammen

Det kväker och bubblar, skäller och plaskar när vattnet blivit varmt i groddammen på våren. I Sverige finns tretton arter av groddjur. Här i dammen kan du se eller höra fem.

Vattensalamandrar

Förr kallades de vattenödlor.

Den **större vattensalamandern**, upp till 17 cm lång, är ovanligast.

Den **mindre vattensalamandern** är vanligare och kan bli 11 cm lång.

Båda kommer till dammen för att leka.

Honorna lockas av de färggranna hanarna, med sina orange och svartfläckiga magar och en stilig kam på ryggen.

Resten av året kryper djuren på land, tappar sin kam och lever undanskymt.

Större vattensalamander, vattenform, hane och hona.
(*Triturus cristatus*, Northern Crested Newt)

Mindre vattensalamander, vattenform, hane och hona.
(*Triturus vulgaris*, Common Newt)

Landform

Landform

Paddor

Det finns tre arter paddor i Sverige.

Vanlig padda finns här i Tyresta.

Den är vårtig och klumpig, och kan bara gå eller småhoppa.

Men den simmar skickligt i dammen och spelar högljutt på våren.

Några övervintrar också i dammen.

Grodor

Här i dammen lever två av landets åtta grodarter.

Vanlig groda kan bli 10 cm och har en trubbig nos.

Åkergroda har spetsigare nos och kan bli 8 cm lång.

Grodor går dåligt men hoppar bra.

Efter vårleken hoppar de iväg

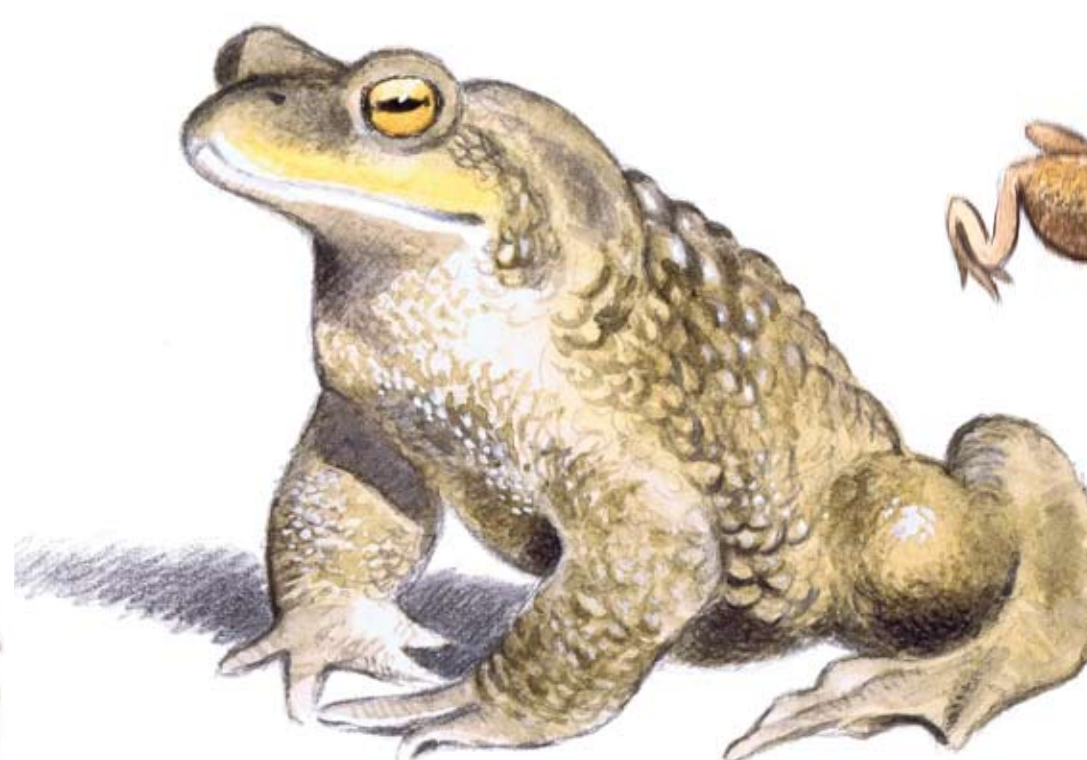
till hagar, skogar och våta ställen.

Vanlig groda, liten unge och fullvuxen.
(*Rana temporaria*, Common Frog)

Åkergroda. Den ridande hanen har blå lekdräkt.
(*Rana arvalis*, Moor Frog)

Vanlig padda, fullvuxen och liten unge.
(*Bufo bufo*, Common Toad)

WE THRIVE IN THE POND

There are thirteen amphibian species in Sweden. Here at the pond you can see or hear five of them.

Newts

Both the Northern Crested Newt and the Common Newt come to the pond to mate. They spend the rest of the year on land.

Frogs

Two species of frog live in the pond, the Common Frog and the Moor Frog. After mating in spring, they hop away to pastures, woods and wet areas.

Toads

There are three species of toad in Sweden. The Common Toad is found here at Tyresta. It is warty, clumsy, and on land it crawls or takes small jumps. But it is a good swimmer and mates in the pond.